

**ФОНД ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО
ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ УКРАЇНИ
НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ**

ПРАВЛІННЯ

ПОСТАНОВА

04.12.2015

Київ

№ 90

*Про Концепцію Програми
енергозбереження державної
служби зайнятості*

Відповідно до статті 11 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та Статуту Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття (далі – Фонд) правління Фонду

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Взяти до відома Концепцію Програми енергозбереження державної служби зайнятості, що додається.

2. Виконавчій дирекції Фонду – Державній службі зайнятості (Центральному апарату) до липня 2016 року розробити Програму енергозбереження державної служби зайнятості.

Голова правління Фонду

С. Кондрюк

СХВАЛЕНО
Постановою правління Фонду
загальнообов'язкового державного
соціального страхування на
випадок безробіття

від 04.12.2015 № 90

КОНЦЕПЦІЯ
Програми енергозбереження
державної служби зайнятості

Київ 2015

Зміст

Вступ	3
Передумови підготовки програми енергозбереження	5
Основні напрямки та послідовність впровадження заходів.....	5
1. Впровадження системи енергоменеджменту та енергомоніторингу для забезпечення систематичного контролю за енергоспоживанням;	6
2. Впровадження системи енергомоніторингу	7
3. Проведення енергоаудитів.....	10
4. Реалізація технічних проектів з підвищення енергоефективності	10
5. Проведення енергопаспортизації будівель	11
6. Суміжні напрямки	11
7. Фінансове забезпечення програми.....	11
Висновки.....	12

Вступ

Державна служба зайнятості — централізована система державних установ, діяльність якої спрямовується та координується Міністерством соціальної політики України. Державна служба зайнятості була створена на підставі постанови Кабінету Міністрів Української РСР від 21.12.1990 №381 «Про створення державної служби зайнятості в Українській РСР» шляхом перебудови діючої на той час служби працевлаштування на спеціалізовану службу, до завдань якої належить забезпечення комплексного вирішення питань, пов'язаних з регулюванням зайнятості населення, професійною орієнтацією, працевлаштуванням, соціальною підтримкою тимчасово непрацюючих громадян.

Основним законодавчим актом, який регулював діяльність новоствореної державної служби зайнятості, був Закон України «Про зайнятість населення» від 01.03.1991 №803-ХІІ (втратив чинність з 01.01.2013 у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України Закону України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 №5067-VI). З набуттям з 01.01.2001 чинності Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 №1533-III на органи державної служби зайнятості було покладено функції виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та її робочих органів.

У зв'язку з цим, крім реалізації державної політики зайнятості населення, державна служба зайнятості провадить збір страхових внесків, контролює правильність їх нарахування та своєчасність їх сплати, веде реєстр платників страхових внесків (зазначені функції з 01.01.2011 виконує орган, який адмініструє страховий внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), а також здійснює виплату матеріального забезпечення та надання соціальних послуг із страхування на випадок безробіття і контролює використання роботодавцями та безробітними коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Створену на підставі Закону України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 №5067-VI Державну службу зайнятості України (як центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції) було ліквідовано згідно із постановою Кабінету Міністрів України від 05.03.2014 №90 «Деякі питання державного управління у сфері зайнятості населення». Цією ж постановою Уряду встановлено, що органи державної служби зайнятості продовжують виконувати завдання та функції у сфері зайнятості населення, трудової міграції та соціального захисту від безробіття, а також функції виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

На сьогоднішній день державна служба зайнятості є активним посередником на ринку праці між роботодавцями і шукачами роботи, яка на безоплатній основі надає послуги із пошуку підходящої роботи та підбору персоналу, а також соціальні послуги з державного соціального страхування на випадок безробіття та здійснює виплату матеріального забезпечення у зв'язку з тимчасовою втратою роботи. Кадровий потенціал державної служби зайнятості налічує близько 14 тис. працівників, які надають соціальні послуги в близько 640 центрах зайнятості по всій території країни.

Державна служба зайнятості (далі - Служба) є централізованою системою державних установ, діяльність якої спрямовується та координується Міністерством соціальної політики України. Служба складається з Центрального апарату Служби, обласних та міських центрів зайнятості (далі - регіональні центри зайнятості), районних, міських, районних у містах та міськрайонних центрів зайнятості (далі - базові центри зайнятості), навчальних закладів державної служби зайнятості, центрів професійної орієнтації населення, інших підприємств, установ, організацій, утворених Службою (далі - підпорядковані юридичні особи).

Виходячи з зазначеної структури однією з задач, що постає перед господарськими підрозділами служби є забезпечення ефективного споживання енергоресурсів об'єктами Служби.

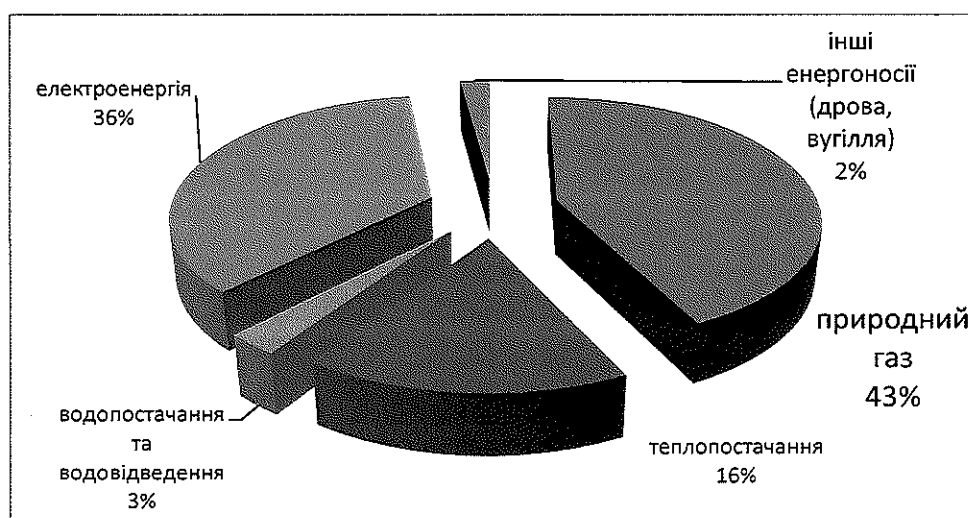
Концепція розроблена з врахуванням:

- Закону України «Про енергозбереження» від 01.07.1994 № 74/94-ВР;
- Комплексної державної програми енергозбереження України, затвердженої постановою КМУ від 05.02.1997 № 148 «Про Комплексну державну програму енергозбереження України»;
- Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010 – 2015 роки, затвердженої постановою КМУ від 01.03.2010 № 243;

Під час підготовки Концепції була використана статистична звітність та інформація про будівлі державної служби зайнятості.

Передумови підготовки програми енергозбереження.

В управлінні Служби знаходиться велика кількість власних та орендованих будівель по всій Україні загальною площею більше 300 тис. кв. м., що потребують забезпечення енергоресурсами, вартість яких постійно зростає. Так у 2014 році на оплату комунальних послуг та енергоносіїв було витрачено **51852,1 тис. грн.**, очікуване використання коштів у 2015 році складає **83536,7 тис. грн.** (на 61,1 % більше ніж у 2014 році), проектом бюджету на 2016 рік передбачені витрати в сумі **94259,3 тис. грн.**, що на 12,8 % більше порівняно з поточним роком. Це дає підстави говорити про необхідність ефективного управління енергоспоживанням та реалізації заходів з підвищення енергоефективності.

Мал.1 Доля витрат на оплату паливно-енергетичних ресурсів

Але ефективне впровадження заходів з енергозбереження та раціональне використання коштів Фонду потребує комплексного підходу, що дозволить досягти стійкого довготривалого ефекту зниження споживання енергоресурсів.

Окрім того системний підхід та впровадження енергоменеджменту дозволяє без значних капіталовкладень, лише за рахунок організаційних заходів, досягати економії на рівні 5-7%, що складає біля 5 млн. грн. щорічно.

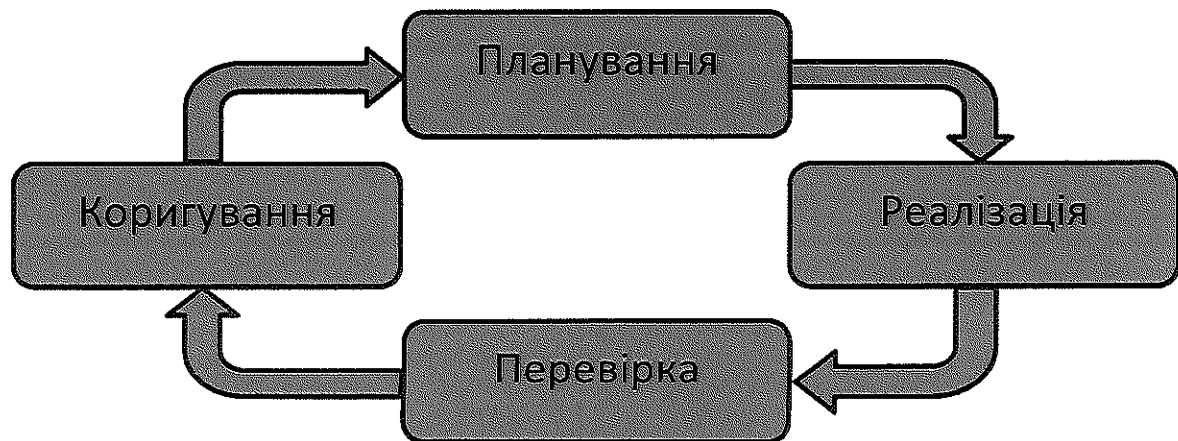
Основні напрямки та послідовність впровадження заходів.

Вітчизняний та зарубіжний досвід показує, що найбільшого ефекту можна досягнути за умови комплексного підходу до реалізації енергоефективних заходів. На мал. 2 наведені основні етапи підготовки та впровадження програми з підвищення енергоефективності.

Мал. 2. Етапи впровадження програми з підвищення енергоефективності.

1. Впровадження системи енергоменеджменту та енергомоніторингу для забезпечення систематичного контролю за енергоспоживанням.

Мал. 3. Узагальнена схема функціонування системи енергоменеджменту.

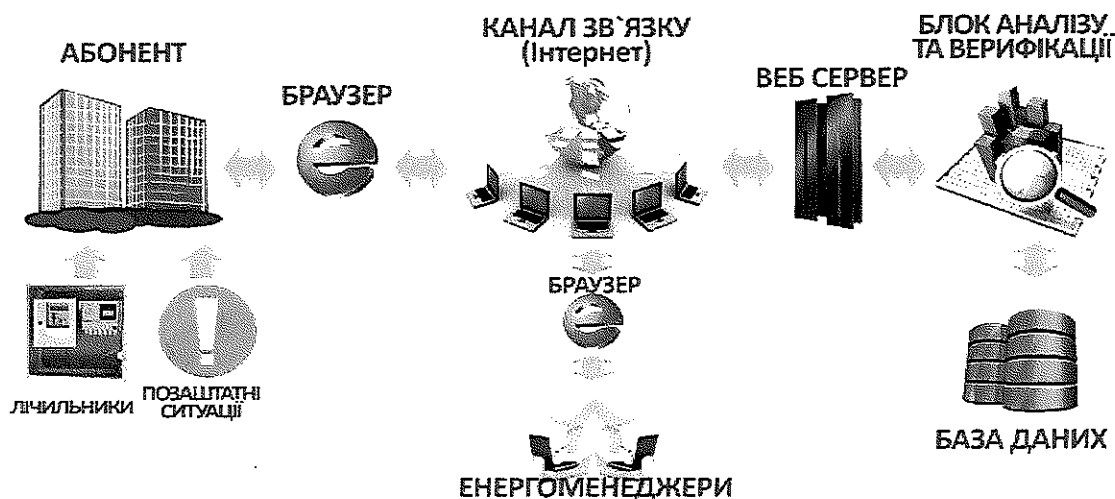
Енергетичний менеджмент є першочерговим заходом, що дозволяє налагодити системне впровадження заходів з підвищення енергетичної ефективності. Окрім того, навіть без впровадження дорогих заходів система енергетичного менеджменту дозволяє економити енергоресурси та кошти за рахунок вчасного виявлення та усунення причин нераціональних витрат. В подальшому спеціалісти служби енергоменеджменту зможуть брати участь у розробці, впровадженні та моніторингу результатів заходів з підвищення енергоефективності.

В програмі мають бути передбачені як розробка оптимальної структури системи енергоменеджменту відповідно до ISO 50001 так і якісне навчання спеціалістів та оснащення сучасними технічними засобами контролю за енергоспоживанням.

Для ефективного управління енергоспоживанням необхідно забезпечити ведення спеціалістами профільного відділу Центрального апарату Служби постійного моніторингу рівня споживання енергоресурсів як на центральному рівні так і в областях. При цьому прогнозується економія енергоресурсів на рівні 5-7 млн. грн. на рік за рахунок усунення очевидних випадків неефективного використання енергоносіїв. Так за результатами опалювального періоду 2014-2015 років економія споживання енергоносіїв склала **21 %** у порівнянні з попереднім періодом.

2. Впровадження системи енергомоніторингу.

Система енергомоніторингу є ключовою для ефективної роботи служби енергоменеджменту та дозволяє вчасно виявляти найбільш неефективні будівлі та усувати випадки перевитрат. Окрім того база даних про енергоспоживання дозволяє робити висновки про черговість впровадження заходів та ефективність роботи підрозділів, що відповідають за енергозбереження на місцях. Зважаючи на обмеженість в людських та фінансових ресурсах система моніторингу повинна дозволяти поступове нарощування як кількості будівель так і рівня автоматизації, починаючи від ручного збору та автоматизованого аналізу і закінчуючи повністю автоматизованою системою.

Мал. 4. Основні складові системи енергомоніторингу

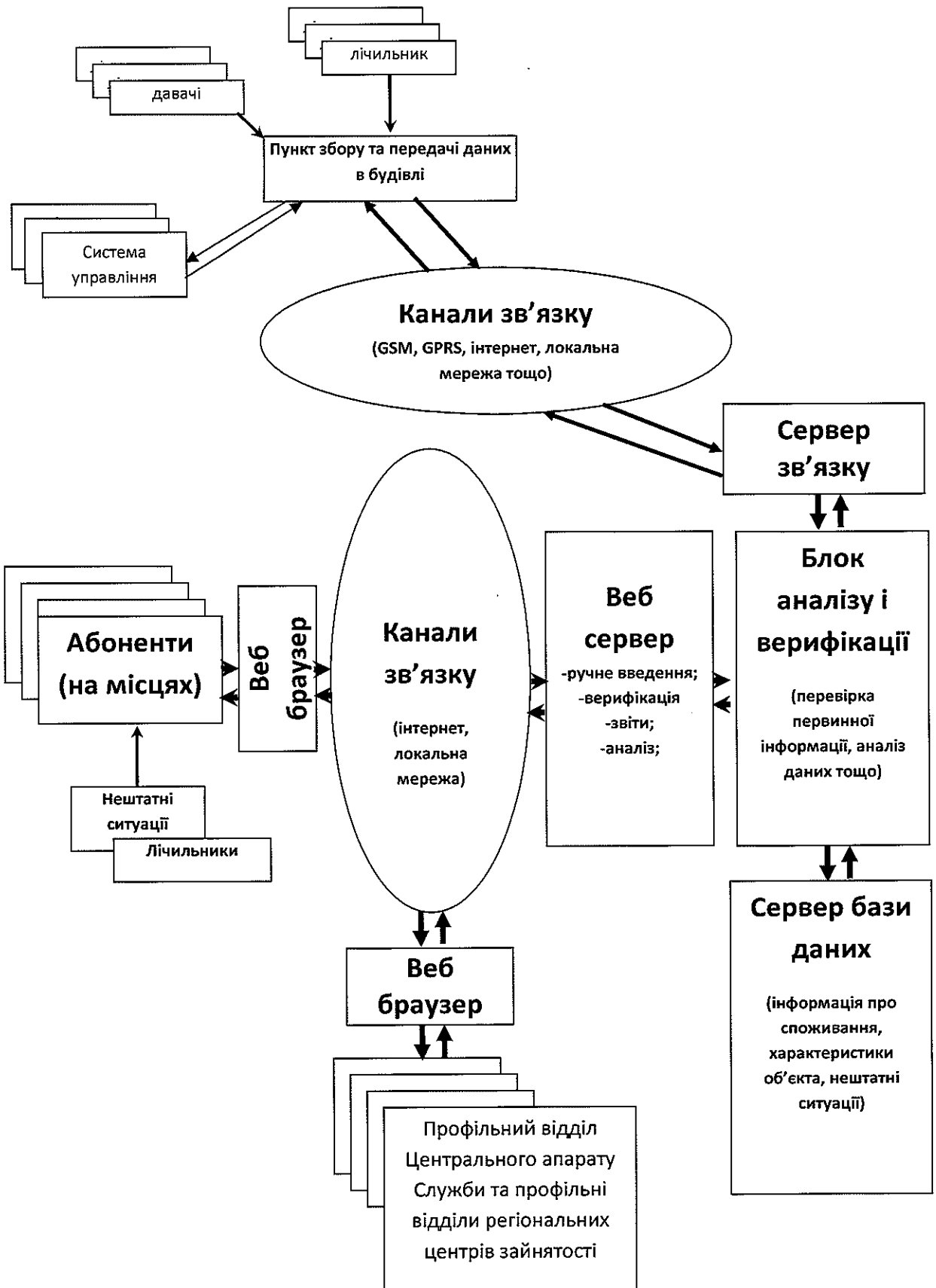
Система енергомоніторингу повинна включати наступні функції:

- систематизація інформації про власні та орендовані будівлі по яким відбуваються розрахунки за енергоспоживання;
- забезпечення оперативного збору даних про енергоспоживання з використання мережі інтернет в єдиному форматі від усіх структурних підрозділів;
- можливість в подальшому повної автоматизації збору даних про енергоспоживання;
- автоматичний аналіз введених даних та виявлення випадків перевитрат енергоресурсів;
- порівняння енергетичних характеристик будівель для виявлення найбільш критичних, що потребують термінової уваги;
- створення механізму для стимулювання управлінського персоналу найбільш ефективних базових та регіональних центрів зайнятості.

При формуванні системи буде виділено 3 рівні ієрархії: базовий центр зайнятості – регіональний центр зайнятості – Центральний апарат Служби, що дозволить підвищити ефективність системи енергетичного менеджменту та вчасно реагувати на випадки перевитрат.

На мал. 5 наведена функціональна схема роботи системи:

1. На першому етапі відповідальні працівники на місцях з періодичністю від 1 тижня до 1 місяця вводитимуть дані про енергоспоживання на спеціальному веб-порталі.
2. Система автоматично аналізуватиме ці дані і в разі відхилень від нормативних показників видаватиме інформацію про випадки неефективного використання для їх вчасного усунення та уникнення переплат.
3. Інформація про енергоспоживання зберігатиметься в базі даних, що дозволить в будь-який час провести порівняння енергоспоживання різних будівель та за різний період часу, а також підготувати відповідну звітність.
4. Для підвищення оперативності та контролю за енергоспоживанням, особливо по будівлях, де впроваджуватимуться заходи з енергоефективності, система буде доукомплектована модулями для автоматичного збору та передачі даних. Це дозволить суттєво зменшити час реакції на збої в роботі енергогенеруючого обладнання.

Мал. 5. Схема функціонування системи енергоменеджменту.

3. Проведення енергоаудитів.

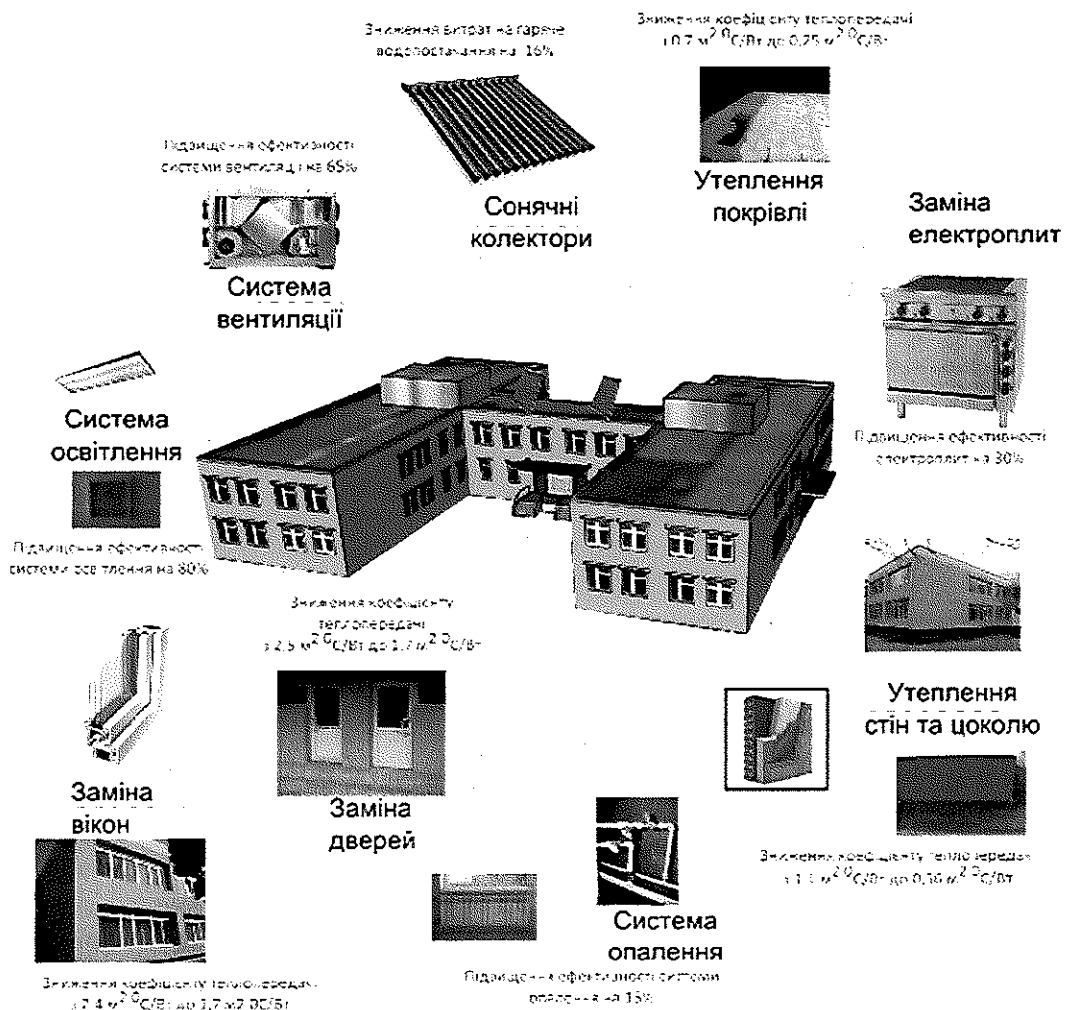
Виявлення причин перевитрат енергоресурсів та вибір оптимального набору заходів є ключовим аспектом для ефективного витрачання коштів на енергоефективність. Тому на об'єктах має бути максимально обмежено впровадження заходів без попереднього енергетичного аудиту.

Програма підвищення енергоефективності повинна містити план проведення першочергових енергоаудитів, а також вимоги до вибору об'єктів для енергоаудиту та до виконавців.

4. Реалізація технічних проектів з підвищення енергоефективності.

Серед пріоритетних технічних заходів з підвищення енергоефективності мають бути наступні в порядку зростання їх пріоритетності:

- впровадження систем обліку та регулювання енергоспоживання як найбільш окупних заходів;
- впровадження системи моніторингу та контролю за енергоспоживанням;
- комплексна термосанація будівель в т. ч. реконструкція системи опалення та вентиляції;
- використання альтернативних джерел енергії;
- реконструкція систем освітлення.

Мал. 6. Приклад комплексної термосанації адміністративної будівлі

Зазначений перелік не повинен розглядатися як вичерпний і в будь-якому випадку, кінцевий набір заходів повинен визначатися лише на основі енергетичного аудиту та прораховуватись для кожної окремої будівлі зважаючи на місцеві умови щодо системам енергозабезпечення. Тому проведення енергоаудитів типових будівель в різних регіонах повинно бути частиною завдання на написання Програми.

В рамках Програми буде запланована розробка проектів комплексної термосанації в першу чергу для найбільш енергозатратних та типових будівель, що дозволить найбільш ефективно використовувати наявні кошти.

5. Проведення енергопаспортизації будівель.

Впровадження системи енергомоніторингу та проведення енергоаудитів дозволять поступово провести енергопаспортизацію та енергосертифікацію всіх будівель, що з однієї сторони дозволить стимулювати ощадне використання енергоресурсів співробітниками Служби, а з іншої – сприятиме розповсюдженню позитивного досвіду як між регіональними службами зайнятості так і між іншими органами влади та організаціями.

6. Суміжні напрямки.

Зважаючи, що Служба має значну навчальну базу, доцільно реалізувати центри підготовки спеціалістів з енергозбереження, що зважаючи на дефіцит енергоресурсів та постійне зростання їх вартості дозволить широко розповсюдити позитивний досвід та створити нові робочі місця.

З огляду на зазначене пропонується реалізувати на базі центрів зайнятості проекти з проведення навчань безробітних по напрямку підвищення енергоефективності по спеціальностям: енергоменеджмент, енергоаудит, енергоефективні технології.

7. Фінансове забезпечення програми.

Всі заходи, що будуть включені в програму повинні мати техніко-економічне обґрунтування та мати реальні джерела фінансування, тому фінансовий блок з описом внутрішніх (бюджет Фонду) і зовнішніх (наприклад грантові кошти) повинен бути детально опрацьований, в т. ч. з аналізом можливих ризиків як технічного так і фінансового характеру.

Висновки

1. Служба має значний потенціал економії енергетичних ресурсів і, в першу чергу, в напрямку економії теплової енергії та природного газу.

2. Для ефективного впровадження заходів необхідно розробити комплексну довгострокову Програму підвищення енергоефективності Служби, що буде базуватись на створенні Системи моніторингу енергоресурсів та мати наступні основні напрямки:

- впровадження системи енергоменеджменту та енергомоніторингу;
- виявлення найбільш енергозатратних будівель;
- проведення енергоаудитів для виявлення оптимальних шляхів зниження витрат на енергію;
- впровадження беззатратних та швидкоокупних заходів;
- на основі висновків проведених енергоаудитів підготовка програми фінансування та реалізація середньо та довгоокупних заходів;
- моніторинг результатів та подальший пошук шляхів зниження енергоспоживання.

3. Реалізації таких заходів повинна передувати організаційна підготовка щодо функціонування служби енергоменеджменту, яка могла б здійснювати постійний контроль енергоспоживання, приймати оперативні управлінські рішення щодо усунення перевитрат та об'єктивно оцінювати потребу у впровадженні заходів, при цьому маючи достатній професійний рівень та технічне забезпечення.

4. Потенціал економії витрат на енергоресурси складає від 15%, за рахунок беззатратних та швидкоокупних заходів та до 40-50% за умови комплексної термосанації будівель.

5. Гострота проблеми з ефективним використанням енергоресурсів на загальнодержавному рівні дозволяє говорити про можливість популяризації зазначеного напрямку за результатами реалізації Програми.

Виконавча дирекція Фонду

Handwritten signature and date: /10.01.17/